

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VII.

Telefon št. 552

LJUBLJANA, dne 21. februarja 1924.

Telefon št. 552

ŠTEV. 23.

Naša zunanja trgovina in trgovinska pogodba z Italijo.

Glede splošne trgovinske pogodbe izražajo naši trgovski in obrtniški krogi predvsem bojazen proti prevelikemu pritoku in naseljevanju Italijanov kot samostojnih podjetnikov, rokodelskih mojstrov, trgovcev ali industrijcev na našem ozemlju.

Dasi je bilo to vprašanje že v pogodbi med kraljevino Srbijo in Italijo iz leta 1907. rešeno v zmislu popolne obojestranske enakopravnosti in reciprocitete, dosedaj ni od prevrata sem zaznamovati večjega dotoka in interesa Italijanov za stalno naselitev v naših pokrajinah.

Italijanski trgovci prihajajo ob ugodnih nakupnih prilikah mnogokrat v znatnem številu na naše sejme ter nakupujejo tudi po deželi posamič pri kmetih, toda v zadnjem času je to nakupovanje v živinski stroki zelo popustilo.

V lesni stroki imajo Italijani velik interes, da bi si zagotovili nakup gozdnih parcel in eksploatacije veleposestev z dolgotrajnimi pogodbami. Njihovi nakupovalci, ki se mudijo včasih pri nas po več mesecev skupaj v svrhu nakupa, izbegavajo nakup pri trgovcu in iščejo direktnega stika s producentom. Imajo interes, da izvažajo pretežno okrogel les, kar gre na škodo domače lesne industrije, ki se je v zadnjem času znatno razvila.

Gospodarske korporacije so radi tega predlagale, da bi se reciprociteta uredila tako, da bi bila vezana na enake številčne kontingente.

V Italiji obstoja na podlagi naredbе ministrstva za narodno gospodarstvo z dne 30. decembra 1920 še vedno vezan režim v zunanji trgovini in sicer:

- uvozne prepovedi;
- uvozna dovoljenja, katera daje deloma ministrstvo;
- uvozna dovoljenja, katera dajejo carinarnice;
- izvozne prepovedi;
- izvozna dovoljenja, katera daje ministrstvo in
- katera dajejo carinarnice.

V seznamu vidimo, da je Italija glede raznih predmetov že v trgovskih pogodbah s posameznimi državami koncedirala izjeme od splošne prepovedi, kar tvori važno precedenco za naše interese v primeru, da ne bi, že na podlagi klavzule o največjih ugodnostih sami po sebi dobili vseh istih pravic, kakor jih imajo ostale pogodbenice države. Poleg tega pa obstojajo še specialne uvozne prepovedi za posamezne kolonije in države.

Če torej hočemo skleniti res praktično pogodbo z Italijani, pri kateri ne bi bili vsak moment izpostavljeni od strani Italijanov z izvoznimi in uvoznimi prepovedi, potem je potrebno, da se sestavijo posebni sezname predmetov, za katere bi se Italija pogodbeno vnaprej obvezala, da njih uvoza ali izvoza ne bo prepovedala, odnosno ako je njih promet vezan na posebno dovoljenje, da se bo za gotov letni kontingent izdalo zaprosena dovoljenja. Isto je storila Avstrija in Čehoslovaška, ko sta sklepali pogodbo z Italijo, kar je najboljši dokaz, da tudi nam ne preostaja drugega.

Med predmeti, katerih uvoz je v Italijo prepovedan, pridejo za nas posebno pohišivo in leseni izdelki, dalje papirni izdelki in izdelki iz lepke ter čipke v poštev. Glede teh predmetov naj se na vsak način stremi za tem, da se uvozna prepoved ukine.

Med predmeti, za katerih uvoz je potrebno uvozno dovoljenje, pridejo za nas v poštev navadno pohišivo, papirne vreče, pefe in kopita za čevlje itd. Glede teh predmetov imamo živahen interes, da se poskrbi, da se bodo uvozna dovoljenja dajala brez omejitve.

Po tabeli B obstojajo italijanske uvozne prepovedi za vžgalice, cerealijske, suha sočivja, zmrznjeno meso, nasoljeno meso in za premog, ki prihaja na račun privatnikov, ter oves.

Pri tej priliki posebno opozarjamo, da obstoja poleg teh splošnih prepovedi v Italiji še zakon za zaščito domače zemljedelske produkcije in živinoreje (tutela della nostra coltura agricola e del nostro patrimonio zootecnico), na podlagi katerega je italijanska vlada vsak moment šikanirala naš izvoz živine in mesa ter mesnih izdelkov, kakor tudi poljskih produktov na vse mogoče načine.

Enkrat je dovolila uvoz mesa samo preko Posojne, medtem ko ga je preko Bohinja prepovedala.

Drugič je izdala naredbo, da se sme meso izvažati v Italijo samo v gotova mesta, kjer se nahajajo velika klavniška podjetja.

Prometni interesi Slovenije in italijanska pogodba.

Slovenija ima kot najbolj proti zapadu eksponiran del naše kraljevine, ki tvori tranzitni pas med tržaškimi pristaniščem in Avstrijo ter severnejšimi naslednjimi državami bivše monarhije, pri ureditvi prometnih vprašanj z Italijo čisto drugačen položaj kot ostale pokrajine in radi tega tudi bistveno drugačne zahteve in interese.

Gospodarski krogi v Sloveniji imajo poseben interes na tem, da se ob priliki gospodarskih pogajanj z Italijo sklenejo sledeče za našo zunanjo trgovino, tranzit in pomiški ter obmejni promet izredno važne specialne konvencije:

1. Otvoritev direktnega železniškega prometa z Italijo po vzoru, kakor je že od aprila 1923 otvorjen med našo kraljevino in Avstrijo, Čehoslovaško, Madžarsko in Memčijo (odprava prisilne frankature, dopustitev povzeli in deklaracija interesa na dobavi). Tozadevne konference so se že vršile od 15. novembra do 7. decembra 1923 pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani.

2. Vzpostavitev direktnega tranzitnega prometa iz Slovenije preko italijanskega ozemlja na progi Rakek—Postumia, St. Pietro—Fiume—Reka na podoben osnovi, kakor je reguliran tranzitni promet med našo državo in Avstrijo.

3. Vzpostavitev železniške direktne jadranske tarife med Slovenijo na eni strani ter Trstom odnosno Reko na drugi strani na konkurenčni bazi in na podlagi podobnih popustov, kakor je sestavljena avstro-jadranska in češko-jadranska tarifa.

4. Vzpostavitev jugoslovansko-italijanske železniške zvezne tarife za promet med postajami kraljevine

Triljič je zopet prepovedala živo živino in dopustila samo meso itd.

Izvoz krompirja, ki je za naše kraje izredno važen, je Italija na podlagi tega zakona prepovedala in ga vsled tega nismo mogli izvažati niti na Goriško, v Trst in Istro, ki so spadali poprej vedno med naše odjemalce.

Pri sedanji trgovski pogodbi bi bilo treba dobiti jamstva, da se naših izvoznih interesov na podlagi tega pooblastilnega zakona v bodoče ne bo na tak način izigravalo.

Nepredvidno izdani ukrepi so mnogokrat katastrofalno vplivali na trgovski odnosaj, na obmejnih postajah, kakor tudi med poljo so se nahajali veliki transporti živine in mesa v popolnoma zdravem stanju, ki jih vsled nenadne prepovedi ni bilo mogoče več izvoziti. Take razmere stavijo izvozno trgovino v tako prekaren položaj, da je vsaka solidna kalkulacija nemogoča.

Izvoz živine v Italijo je v zadnjem času zelo padel in se izvažajo od goveje živine samo plemenska živina, medtem ko izvoz blaga za direktni konzum ne pride v poštev. V Trstu in po Primorju, ki je poprej spadalo med naša konzumna okrožja, se nahajajo velike množine zmrznjenega argentinskega mesa, ki je po tri do pet lir pri 1 kg cenejši, kot sveže meso.

Izvozu naših prešičev konkurirajo v Italiji v veliki množini holandski in danski prešiči in pri sedanjih prilikah ni izgleda, da bi se ta situacija v doglednem času izboljšala.

skladiščih, prostorih v prosti luki kakor na odprti obali, da se oprosti naša eksportna trgovina neupravičenega izkoriščanja.

6. Pogodba s paroplovnimi družbami v Trstu, posebno z Lloydom, Cosulich in Tripovich-em in prostoplovbo, glede vzdrževanja paroplovnih zvez v smereh, ki naš eksport in import najbolj interesirajo in zadenejo, po vzorcu pogodb, ki so bile sklenjene med Čehoslovaki in navedenimi družbami, in sicer i glede tarif kakor tudi glede rednih voženj. Opozarjamo, da je Lloyd Trieste dovolil Čehom za izvoz v Egipt pri raznih predmetih ca. 30% tarifne popuste, kar našo konkurenčnost zelo ovira.

7. Sporazum glede otvoritve popolnega pošnega prometa in glede vzajemnega znižanja poštinih pristojbin v smislu določb madridske pošne konvencije.

8. Otvoritev direktnega telefonskega prometa z italijanskimi glavnimi tržišči, kakor Milanom, Turinom, predvsem Gorico in Trstom in sporazumno znižanje govornih pristojbin za telefonski promet. Na to točko polagamo prav posebno važnost in so naše gospodarske korporacije v zadevi opetovano intervenirale pri ministrstvu trgovine in industrije, pri ministrstvu poštni in telegrafov ter pri ministrstvu splošnih poslov.

9. Konvencija glede olajšav v pošniškem prometu v zmislu svoječasnih sporazumov in konferenc v Portorose in v Gradcu med Avstrijo, Madžarsko, Italijo, Poljsko, Rumunijo, Čehoslovaško in našo državo.

10. Delegacija kraljevine Italije v Ljubljani naj se z ozirom na živahni promet med Slovenijo in Italijo, specialno pa Primorjem, reorganizira v popoln konzulat s komercijelnim atašejem, ki bi bil v stanju dati interesentom vse potrebne informacije na razpolago.

11. Na podoben način naj se izpopolni konzulat kraljevine Srbij, Hrvatov in Slovencev v Trstu, da bi bil izdatna in praktična opora trgovstvu.

12. Na progi Ljubljana—Trst naj se določi za skupni kolodvor Postumia, kjer naj bi se vršil v zmislu rimskega sporazuma o ureditvi franzi na progah Donavsko-savske jadranske železnice skupni policijsko-pomiški in priljazni pregled ter skupni veterinarski pregled, medtem ko bi se carinski pregled blagovnih pošiljatev vršil ločeno na carinarnicah v Prestraneku odnosno na jugoslovanski strani na Rakeku.

Gospodarske korporacije so la predlog stavile že svoječasno Direkciji državnih železnic v Ljubljani, ki je načelno predlog osvojila iz razlogov razbremenitve postaje Rakek.

13. Konvencija o ureditvi obmejnega prometa, in sicer: glede turistijskega prometa, cest in potov v obmejnem pasu, pašnikov, električnih naprav itd., ki so za pretežen del obmejnega področja emihentne važnosti.

Pri merodajnih trgovskih in industrijskih krogih v Trstu in drugod v Italiji, kakor tudi pri paroplovnih družbah, železniški upravi in poštni direkciji ni nikakih načelnih pomislekov in težkoč prohi sklepu takih sporazumov, na katerih so gospodarski krogi na italijanski strani najmanj enako interesirani, kakor naši krogi.

Emisijske pristojbine in delniške družbe.

Finančno okrajno ravnateljstvo v Ljubljani in gotovo tudi v Mariboru bo razpošiljalo te dni delniškim družbam okrožnico z nastopno vsebino:

V svrhu kontrole pravičnega vplačila in vplačila takse sploh — po tretji pripombi k tarifni točki 10. taksnega zakona in točki 4, členu 40. taksnega pravilnika — se pozivlja družba vsled odredbe generalne direktije posrednih davkov z dne 4. februarja 1924, broj 4829, da najkasneje do 27. februarja 1924 predloži finančnemu okrajnemu ravnateljstvu overovljene izpiske iz svojih knjig o visokosti in znesku predmetnih viškov (presežkov) in se prijavi zaradi plačila te takse pri pristojnem davčnem uradu.

Izvršene prijave in vplačila je obenem sporočili finančnemu okrajnemu ravnateljstvu.

Izkazati je število emitiranih delnic po nominalni vrednosti, dejansko vplačani znesek za vsako delnico in dejanske stroške v smislu členu 40., točke 5. taksnega pravilnika. (Uradni list štev. 116/1923.)

Da pa se izogne družba eventualnim prestopkom predpisov druge pripombe k tarifni točki 10. taksnega zakona s prekoračenjem do 27. februarja 1924 podaljšane plačilnega roka za predmetno takso, se vabi družba, da položi v tem roku pri pristojnem davčnem uradu po tem zakonu odpadajoči znesek kot kavcijo (akontacijo) za svoj prijavljeni in povečani kapital po odbitku dejanskih stroškov.

Obračun glede deponirane vsote (akontacije) se izvrši kakor hitro dospe rešenje generalne direktije posrednih davkov v tej zadevi.

Družba mora vsled te naredbe izkazati ves vplačan znesek za vsako emisijo delnic. Izkazati je torej vplačilo za vsako delnico, prištevši priračunane stroške za vsako delnico, kateri stroški so bili v razglasu razpisa objavljeni. Dejanski stroški so: naprava delnic, notarski stroški, stroški reklame in inseratov, že prej vplačana emisijska taksa (bodisi še po avstrijskem zakonu ali po sedaj obstoječem).

Vplačani znesek glavnice ali poviška prvotne glavnice prištevši že v razpisu določeni stroški (torej dejansko vplačilo) se ugotove iz glavne knjige. Ravno tako se vsi dejanski stroški ekscerpirajo in na ta način ugotovi, koliko je družbi preostalo od dejansko vplačanega zneska, ki je taksi podvržen. Vse to se izkaže v posebnem seznamu, ki mora biti pa overovljen. Overovljenje oskrbi notar ali pa pristojno sodišče. V to svrhu bo seveda potrebno prinesiti notarju ali sodišču knjigo, da se bo ugotovilo resničnost vseh podatkov.

Tudi one družbe, ki so že do 12. februarja 1924 plačale naknadno takso, morajo v tem smislu postopati in sicer vsled tega, ker bo predvidno še nekaj doplačati. Doplačati bo pa takso vsled tega, ker se je skoro gotovo vzel previsok znesek za »dejanske stroške in pisarino«.

To velja samo za oni kapital, ki je bil vplačan počenši s 1. januarjem 1919.

Enak razglas objavlja finančno ravnateljstvo v Zagrebu v »Narodnih Novinah« štev. 40. z dne 18. februarja 1924 samo s tem razločkom, da določa rok ne s 27. februarjem 1924, ampak s 15 dnevi od dne objave v »Narodnih Novinah«, torej s 3. marcem 1924. — Umesnost bi bilo, da se tudi pri nas podaljša rok na 15 dni izza vročitve individualnega poziva, ali pa vsaj do 3. marca 1924, ker je jasno, da marsikatero podjetje v razmeroma kratkem roku, osobito ako se mu poziv še ni vročil, ne bo moglo izpolniti naložene naloge do 27. t. m.

Mednarodna ureditev jamstva železnice za prtljago in prepozno dobavo.

Bernska železniška konferenca je pred kratkim postavila nove določbe glede jamstva železnice in sicer za pojniško prtljago in za povračilo odškodnine radi prepozne dobave.

Po novem mednarodnem dogovoru je železnica dolžna plačati za izgubljeno prtljago v skrajnem slučaju 10 švicarskih frankov od kilograma bruto teže, če višine škode sploh ni mogoče dokazati. To pa bo navadno v največ primerih. Kajti malo je poštikov, ki bi zlagali svoj kovček v navzočnosti prič, ki bi nato lahko potrdile kateri in kakšni predmeti so se nahajali v kovčku. Tudi poštnik običajno ne bo sestavil inventarja v kovček spravljeneh reči, ko se poda na pot. In vendar more pomagati oškodovanemu do višje odškodnine, kakor je določena zgoraj, le strikten dokaz škode. Če pa se mu tak dokaz tudi posreči, bo še vedno le v malo primerih dobil povračilo dokazane škode. Za tak primer je namreč določena najvišja odškodnina le z zneskom 20 frankov za kilogram bruto teže. V enem in drugem primeru je poštnik običajno na slabšem, ker malokdo jemlje na pot predmete, kojih vrednost bi odgovarjala določeni odškodnini. Vzemimo na primer, da se izgubi poštniku prtljajni zavitek z dvemj pari boljših

čevljev. Ti bi tehtali okrog enega kilograma. Če ne more dokazati, da so bili v zavitku čevlji, dobi 10 frankov t. j. 180 Din. Ako se mu dokaz posreči, dobi 20 frankov t. j. 360 Din. Kje dobite danes 2 para novih ali dobrih rabljenih čevljev za ta denar? Še slabše bi poštnik odrezal pri perilu in drugih predmetih, ki jih jemlje običajno na potovanje.

Za poštnika so nadalje važne določbe o zakasneli dobavi. Prtljaga se vozi na primer šele z drugim vlakom in pride na namembni kraj pozneje. Poštnik je za to utrpel škodo, ker je moral na prtljago čakati. Odškodnina po novih mednarodnih predpisih znaša za vsakih začelih 24 ur od kilograma 10 cent. t. j. 1.80 Din, a največ 140 cent. to je 15.20 Din in to za 14 dni. To v primeru, če se škoda ne more dokazati. Če pa se poštniku to posreči, znaša odškodnina največ štirikrat toliko. Če si hoče poštnik zagotoviti višjo odškodnino, mora svoj interes na dobavi deklarirati in plačati neke vrste zavarovalnino. Pri tem sme napovedati znesek le v valuh kraja odpošiljave, ne pa v zlati valuti.

V Jugoslaviji veljajo za enkrat še vedno tozadevne določbe dosedanjega železniškega obratnega pravilnika.

Dr. M. Dobrila:

Ljubljanska borza in njen gospodarski pomen.

(Konec.)

Velikega pomena bi bila ljubljanska borza specijelno za Slovenijo kot poljedelsko pasivno deželo. Na borzi, kjer se stekajo dnevne gospodarske vesti, bi se ravno poročila o raznih potrebščinah mogle mnogo hitreje in lažje presojati ter organizatorično urejevati in boznih sfsankih, na katerih bi se določevala tudi kakovost posameznega blaga in izkristalizirale cene, olajševal promet in zajamčila resnost trgovanja in trgovca. S tem bi se posebno v času kriz najbolj izenačila ponudba in povpraševanje in bi se s trgovsko tehničnimi sredstvi, če že ne zadrževala pa vsaj omilila marsikatera gospodarska katastrofa, katere ne more preprečiti noben še tako popolnen zakon.

Sedanji čas nas opominja še na posebno dalekovidnost. V doglednem času se bode sklenila trgovska pogodba z Italijo. Tu moramo biti jako čuječi. Ljubljana, katere vsled svoje naravne lege spaja, rekel bi vzhod z zahodom, utegne pri stvarnem in strokovnem sklepanju te mednarodne trgovske pogodbe postati torišče tudi tranzitnega prometa. Tu bode stopilo v ospredje vprašanje javnih skladišč, s katerimi je neločljivo spojen skladni list, ki predstavlja na borznem trgu vrednoto prvega reda. Ta ustanova postane lahko za Ljubljano kot posredno trgovsko mesto najdalekosežnejšega pomena ter utegne imeti s sodelovanjem borze največji vpliv na gospodarsko bodočnost Slovenije. Gospodarstvo vsake dežele se razvija po njenih naravnih silah in dalekovidnost razumnega gospodarja je, da jih v pravem času tudi izkoristi.

Uverjen sem, da je v Italiji za uspešno dopolnitev trgovske pogodbe že danes mobilizirana rezerva kapitala, katere si bode skušala s pomočjo pogodbenih klavzul postaviti močne postojanke v naši zemlji, da uresniči stremjenja svoje ekspanzivnosti. Naloga vseh naših gospodarskih krogov mora biti stremjenje za skupno frdnjavo odporne gospodarske sile in to je ravno borza, katere trezno in hladno presoja gospodarski položaj ter zna razločevati splošnost od individualnosti.

Slično sejmom pospešuje borza trgovino ne samo v notranjosti dežele, temveč privabi tudi tujca, da spozna njen ustroj in običaje ter daje možnost domačemu trgovcu, da uveljavi predpise njegove lastne borze, njene uzance in njene razsodbe. Tu bode borza zopet mnogo pripomogla k razbremenitvi trgovskih sodišč in istočasno k olajšanju trgovskih poslov. Znano mi je, da leže tožbe trgovcev mesece in mesece v predalih sodišč iz enostavnega razloga, ker primanjkuje potrebnih pravnih moči, da bi moglo sodišče zadostovati vsem pozivom pravne pomoči pravočasno. Gospodarski krogi so to okolnost tudi uvideli, vsled česar s hvalevredno potrpežljivostjo čakajo na boljše čase. Da tako stanje nikakor ni v gospodarskem interesu je pač umevno, toda ultra posse, nemo tenetur.

S poslovanjem borze bi tudi tu bila dana remedura z ustanovitvijo borznega razsodišča. Namen razsodišča je ravno olajšanje rednih sodišč in čim hitrejša pravomočna rešitev sporov trgovskega značaja. S tem bi bilo ustrezno gospodarskim krogom in rednemu sodišču.

Za napredek našega gospodarstva je torej kakor vidimo potrebna organizacija v taki obliki, v kateri mu je zajamčena prednost organizirane vzajemnosti, ne da bi kršila individualnega delovanja, osebne moči in skušnje. Taka organizacija je poosobljena pa ravno v borzi, katere je poklicana, da očisti gospodarsko življenje od nepoklicanih, ozdravi tržne cene ter da možnost narodni skupnosti, da si pridobi upravičen gospodarski vpliv na poslovni svet. Njeno uresničenje je pa le tedaj izvedljivo, če je podprto od vseh gospodarskih krogov.

Le tedaj, ako si ustvarimo lastni borzni trg, bode naše gospodarstvo urejeno po pravih nazorih in osvojenemu od političnih in birokratičnih tendenc. Država naj da za to samo pravno podlago in organizira nadzorstvo v sporazumu z merodajnimi gospodarskimi faktorji in s tem bo ustrezno nji in vsem gospodarskim slojem. Odločujoči činitelji pa naj blagohotno vpoštevajo, da je temelj vsake države njeno narodno gospodarstvo.

M. Savič:

Naša industrija in obrt.

(Nadahevanje.)

Preprogarska šola beogradskega ženskega društva.

Sola se je otvorila dne 26. oktobra 1907. Podpira jo ministrstvo narodnega gospodarstva letno z 1200 Din. Pouk traja 4 leta. Sedaj je vpisanih v prvi razred 4, v drugi 9, v tretji 4 in v četrti razred 5 učenk, vse Piročanke. Med njimi ni torej nih ene seljanke. Vsled pomanjkljivih prostorov šoli ni mogoče vsprejeti v prvi razred več nego 6 učenk. Šola vodi upraviteljica, ki ima poleg stajnovanja 60 Din mesečne plače, učiteljica ima 40 Din, učitelj pa le 24 dinarjev mesečne plače. Šola je usmerjena le na praktično izobrazbo brez vsakega teoretičnega pouka, razen risanja. Pa tudi risanja se ne uče vse učenke, češ, da nočejo izgubljati časa, a celo one, ki se učeležujejo tega pouka, nočejo vztrajati pri pouku več nego dve uri tedensko. Učenke dobivajo za kvadratni vatef 2.50 do 5 Din. Uče se tako preproge risati, kakor jih po risbi izdelovati. Črteži, kateri so bili do sedaj izdelani, niso bili pravi vzorci za izdelovanje preprog, ker se pri sestavi ni zadosti oziralo na to, da bi vsaka osnovna nitka predstavljala eno črto na milimeterskem papirju, vsled česar se delavka pri izdelovanju ne more ravnati po vzorcu, ampak mora tudi sama kombinirati, kar ji vzame mnogo časa. Od novega leta do 20. avgusta so izdelale učenke v šoli 29 preprog večjega obsega. Za šolo delate tudi dve odrasli preprogari, poleg tega pa naroča šola za potrebe prodajalnice ženskega društva v Beogradu preproge tudi pri drugih delavkah, ki jih izdelujejo na domu. Šola izdeluje preproge tako po novih modernih motivih, kakor tudi po starih in drugih barvah, a brez potrebnega strokovnjakovega navodila. Ako je dosegla kljub temu lepe uspehe pri preprogah z osnovno sinjemodro barvo, se ima to zahvaliti le okolnosti, da se v Beogradu po preprogah v tej barvi živahno povprašuje. Črteže dobiva šola od Iliča ali Teokareviča iz Leskovca, a voltek in barvanje volka ji brezplačno izdeluje g. Vl. Ilić v lepih anilinskih barvah potlom novega načina barvanja z indigo plavilom. S strojno izdelavo volka in s strojnim barvanjem so odjemalci jako zadovoljni, ker je izdelek dosti ličnejši.

(Dolje sledi.)

Trgovina.

Odseki zagrebske trgovske in obrtniške zbornice na Sušaku in v Senju. V našem listu smo svojedlasno priobčili vesti o težnji sušaških gospodarskih krogov, da se osnuje trgovska in obrtniška zbornica za hrvatsko Primorje na Sušaku. Dne 18. t. m. se je to vprašanje obravnavalo na redni skupni seji trgovske in obrtniške zbornice v Zagrebu. Vodijo se razgovori, da ostane hrvatski primorski teritorij še nadalje v področju zagrebske zbornice, da pa se ustanovi posebna odseka na Sušaku in v Senju. Potek dosedanjih pogajanj kaže, da bodo uspela ugodno.

Udruženje upnikov. V Novem Sadu se je pred kratkim ustanovilo društvo upnikov, čigar glavni namen je zaščiti interese onih, ki se bavijo s kreditnimi posli. Prvi občni zbor se vrši v marcu t. l. v Novem Sadu. Na tem občnem zboru se razširi delokrog društva na vsa večja mesta v Vojvodini.

Obnova trgovskih pogajanj med Čehoslovaško in Ogrsko. Glasom vesti iz Budimpešte se bodo na predlog Čehoslovaške začela zopet trgovska pogajanja s Madžarsko. Poblaščenici obeh držav se v kratkem snidejo. Čehoslovaška industrija hoče pospešitev razgovorov, ker se boji, da bi sedaj potekajoča pogajanja z Italijo in Ogrsko omogočila Italiji, da vrže velike množine tekstilij in avtomobilov na madžarski trg. Kakor namreč izgleda, bodo dovedla italijansko-madžarska pogajanja do kompenzacijske konvencije.

Umetna svila — glos. Nekatere ameriške družbe, ki producirajo umetno svilo ali z njo trgujejo, so se zjediniše, da bodo umetno svilo v trgovskem prometu v bodoče nazvale »glos«. Sklenile so, da interesente še posebej opozore, da je »glos« originalni proizvod, nikakor pa ne kak manjvredni surogat.

Davki in takse.

Davčne kontne knjige. Finančni delegat gospod dr. Savnik nam v zadevi kontnih knjig pošilja nastopni dopis: V poslovanju z davčnimi kontnimi knjigami so se pokazali pri davčnem uradu za mesto Ljubljano obžalovanja vredni nedostatk, ki jih bo mogoče radikalno sanirati pač šele, čim se knjige vnovič nalože, t. j. z letom 1925; ob ti priliki bo tudi preudariti, koliko sta sistem in tehnika kontnih knjig v obče priporočljiva. Naročil sem, da se to vprašanje že sedaj resno vzame v pretres. Da se pa odpravijo največje inkonvenjence, sem danes omenjenemu davčnemu uradu ukazal, da naj denarne zavođe, delniške družbe in druge večje davkoplačevalce v Ljubljani vnese že za leto 1924 v posebno knjigo, za katero naj se sicer uporabijo sedanje tiskovine, ki naj se pa adaptirajo tako, da se po možnosti doseže preglednost vpisov.

Občinska trošarinska naklada na vino v Pragi. Praški občinski svet je sklenil, da se bo tudi v letu 1924 pobirala trošarinska naklada na vino v dosegljivi izmeri 50 čK za 100 l. — Pri nas v Ljubljani znaša ta naklada 800 K, t. j. 200 Din za 100 l in ni izključeno, da se bo še dvignila.

Dopolnilna prenosna taksa. Službene Novine št. 38. z dne 18. februarja 1924 objavljajo razpis generalne direktije posrednih davkov z dne 12. februarja t. l. št. 5691, s katerim se rok za vložitev prijavnice končno veljavno določuje z dnem 15. marca t. l.

Agrarna reforma in dopolnilna prenosna taksa. Generalna direktija posrednih davkov je na stavljeno vprašanje odločila, da so dopolnilni taksi zavezana tudi posestva, ki so pod agrarno reformo, vendar pa od takih delov posestev, ki so že razdeljeni, ne plačuje takse niti prejšnji lastnik niti uživalec, kateremu se je odkazal del dotičnega posestva. Ako pa posestva niso razdeljena, ampak so v celoti odkazana na uživanje posameznim ustanovam ali korporacijam, je uživalec dolžan, da plača dopolnilno prenosno takso.

Taksa na vozila. Rok za plačilo takse na vozila poteče v Ljubljani in v Mariboru koncem meseca februarja. Taksi so zavezani avtomobili (3000 Din), fižakerski vozovi z dvema konjema (500 Din) in z enim konjem (200 Din). Takse so oproščeni tovorni avtomobili in avtomobili in fižakerski vozovi, ke se uporabljajo za prevažanje potnikov ter plačujejo lastniki od tega obrta davek. (Tar. post. 100. zakona o taksah in pristojbinah.)

Carina.

Carinska konferenca v Ljubljani. Prihodnja carinska konferenca se bo vršila dne 22. februarja 1924 od 17.30 uri v posvetovalnici Trgovske in obrtniške zbornice.

Carinski dohodki leta 1923. po pokrajinah. Carinarnice v Srbiji so pobrale v l. 1923: 312, v Sloveniji 280, v Hrvaški 265, v Bosni 74, v Dalmaciji 85 in v Vojvodini 67 milijonov Din carine.

Gibanje carinskega azija. — Carinski azijo je znašal v dobi od 1. jan. do 30. aprila 1920: 40%, od 1. maja 1920. do 15. julija 1921: 100%, od 16. julija 1921. do 9. novembra 1921: 300%, od 10. novembra 1921. do 9. decembra 1921: 400 odstotkov, od 10. decembra 1921. do 14. junija 1922: 500%, od 15. junija 1922. do 14. januarja 1923: 600% in izza 15. januarja 1923: 800%.

Trgovski centri. Po uradnih podatkih so pobrale v letu 1923. največ carine nastopne carinarnice: Beograd (201), Zagreb (184), Ljubljana (143), Maribor (90), Skoplje (75), Sarajevo (49), Novi Sad (39), Split (32), in Dubrovnik (29 milijonov dinarjev).

Denarstvo.

Obtok bankovcev Narodne banke. Narodna banka je imela dne 8. februarja 1923. za 5.872.912.470 Din novčanic v obtoku. Koncem leta 1923. je znašal obtok 5.790 milijonov; tekom leta 1924. se je torej zvišal za približno 81 milijonov.

Prijavljanje izgubljenih obveznic predvojnih državnih avstro-ogrskih posojil. Uradni list št. 13. z dne 19. februarja 1924. objavlja naredbo ministrstva za finance, ki urejuje način prijave omenjenih obveznic, ako jih je lastnik izgubil.

Import zlata v Združene države. Import zlata v Ameriko je znašal v letu 1923. 294 milijonov dolarjev napram 238 milijonom v letu 1922. Od leta 1921 se je v celoti uvozilo zlata za 1200 milijonov dolarjev.

Izvoz in uvoz.

Naš izvoz v l. 1923. Po najnovjših podatkih smo v l. 1923. v prvih 11. mesecih izvozili 275.107 vagonov blaga v vrednosti 7228 milijonov dinarjev. V istem času smo v l. 1922. izvozili le 240.158 vagonov blaga v vrednosti 3925 milijonov dinarjev. To dokazuje, da se je naš izvoz v l. 1923. zvišal za 3303 milijonov dinarjev.

Izvoz jaje iz naše države. V l. 1923. se je izvozilo iz naše države 2100 vagonov jaje in sicer iz Slovenije 260, iz Srbije 150, iz Banata 200, iz Bačke 690, iz Bosne 100 in iz Hrvaške ter Slavonije 690 vagonov.

IV. Ljubljanski velesjem.

Vabilo na III. redni občni zbor konzorcija Ljubljanskega velesjema, ki se vrši v torek dne 4. marca ob 10. uri predpoldne v sejni dvorani Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani z nastopnim dnevnim redom:

1. Poročilo upravnega odbora o poslovanju v poslovnem letu 1923.
2. Predložitev in odobritev bilance.
3. Volitev upravnega odbora.
4. Slučajnosti.

Ce skupščina ob določeni uri ni sklepčna, smejo sklepah o dnevnem redu po poturjem čakanju došli člani brez ozira na visokost zastopane glavnice pravoveljavno za družbo. Vsi družabniki se odrekajo pravici ugovarjati takim sklepom, napravljenim v njih odsolnosti in izjavljajo, da je njihovo odsolnost razumeli tako, kakor da pristopajo sklepom večine navzočih.

Pri glasovanju na volitvah na skupščini velja vsak delež in glas. Zastopstvo na skupščini po družabniku s posebnim pooblastilom je dovoljeno. Glasuje in voli se z večino glasov.

Upravni odbor konzorcija »Ljubljanskega velesjema«.

Natočaj. Uprava Ljubljanskega velesjema razpisuje dve nagradi za najboljša plakata osnutka in sicer prvo v znesku Din 1500.— in drugo Din 1000.—. Osnutek za plakati format 63x95 cm, pripravljen za tri- ali štirikarven tisk. Osnutke je vpslati do dne 1. marca tek. leta na velesjemski urad zapečaten in opremljeno s šifro. Vse podrobnejše informacije daje ravnateljstvo velesjemškega urada (telefon 140).

Trgovski register.

Vpisale so se nastopne firme: Administrator — podjetje za administracijo hiš in nepremičnin, eskontiranje terjatev, posredovanje kreditov itd. družba z o. zav. v Ljubljani; Kovačič & Japelj; trgovina z mešanim blagom v Ljubljani; kovinska industrija R. Nipič in drugovi, družba z omejeno zavezo v Mariboru; mlekarina in trgovina z mešanim blagom Anton Vajdič in drug v Ptuj.

Razno.

Ozadje italijansko-ruske pogodbe. — Italijanska težka industrija že dalje časa obrača svojo izredno pozornost na Rusijo, in sicer na bogata premogovna ležišča ob Črnem morju. Priznanje Rusije in z njim zvezana trgovinska pogodba je le zadnji akt igre, ki je za kulisami potekala že pred Musolinijem. Medvojni izredno povečanje italijanske železne industrije je vodilo po vojni do velikih finančnih polomov in deloma do konkurzov, kakor se je zgodilo na primer pri Ivi. Italija ni

mogla takrat tekmovali niti z Anglijo niti z Nemčijo, ker ji manjka cenega premoga, dočim pa ima dovolj lastnih železnih rud in si more razen tega lahko pribaviti nadaljnje iz Tunisa, Alžira, Grške in Turčije. Razumljivo je zato, da je začela iskati Italija nova polja in da je povzročilo mnogo nevolje naglo postopanje Anglije. Politično je Italija Rusiji oddaljena, kakor le katera država sploh, toda gospodarski interesi jo silijo k sporazumu, ki je tem dalekosčnejši, ker je Rusija svojo zunanjo trgovino in rudarske pravice monopolizirala. Rusija nudi vsestransko možnost za prodajo železnih fabrikatov, poljedelskih strojev, traktorjev in avtomobilov in nov procvit italijanske železne industrije na podlagi popolne neodvisnosti od zapadnoevropskih držav bi Italiji prinesel velike uspehe. Razen tega ni podcenjevati velikega pomena sibirskega žila za italijansko industrijo močnih izdelkov.

Potovanje v Svico. V svrhu upoznanja švicarskih razmer in za poglobitev gospodarskih odnošajev med našo državo in Svico namerava švicarski konzulat v Zagrebu prirediti skupno potovanje v Svico. Za potovanje bi prišli v prvi vrsti v poštev industrialci, trgovci in obrtniki, pridružili pa bi se smeli tudi drugi, kakor turisti itd. Natančnejši podatki o programu, vzornem redu in stroških potovanja se bodo še priobčili.

Strokovni tečaj na Grmu. V sled neprikladnega vremena se niso mogli vršiti strokovni tečaj v kmetijski šoli na Grmu v času od 18. do 25. t. m. ter se vrše v pričetku prihodnjega meseca in sicer: vinarski tečaj 1. in 2. marca, sadjarski tečaj dne 3., 4. in 5. marca, tečaj za pridelovanje in vporabo krme, dne 6., 7. in 8. marca.

Izid plebiscita o osemurnem delavniku v Švici. Ljudsko glasovanje v Švici, ali naj ostane še nadalje v veljavi 8-urni delavnik, ali pa se naj podaljša, je končno in sicer z zmago onih, ki so proti podaljšanju. Dosedaj ugotovljeni rezultati, na katerih par stotin še ne znanih iz malih občin ne bo moglo ničesar izpremeniti, so sledeči: Za podaljšanje šurnega delavnika je bilo 314.000 glasov, proti podaljšanju pa 431.340. — Če bi bila izprememba sprejeta, bi mogel Zvezni svet v časih gospodarske krize dovoliti mesto 48 urno 54 urno delo na teden. Švicarski industriji je s tem zadan precejšen udarec; kajti v sedanji težki eksportni krizi si je hotela pomagati z večjo intenzivnostjo dela. Da je pri svojem boju za podaljšanje delovnega časa propadla, gre bržkone na račun dejstva, da je bilo že po dosedanjem fabriškem zakonu možno podaljšanje do 52 ur. — Izid glasovanja v Švici je izredno zanimiv, ker se pogajajo za podaljšanje delavnika tudi druge države. Rezultat kaže, kako močna je manjšina, ki hoče intenzivnejše delo in da ji ne pripadajo le delodajalci, ki tvorijo pač veliko manjšino glasovalcev, temveč tudi veliko število delojemalcev.

Kreditni zavod za pospeševanje italijanskega dela v inozemstvu. Pod tem naslovom je glasom časopisnih vesti ustanovila italijanska vlada banko, katere delovanje ne smemo spustiti z vidika. Glavni namen tega zavoda je predvsem udeležba na podjetjih v inozemstvu, katera zaposlujejo predvsem italijanske delavce. Nadalje se bavi ta institut v okviru svojih subvencijskih namenov s posejevanjem materijala in orodja, z gospodarsko informacijsko službo v korist italijanske emigracije in s pospeševanjem varčnosti Italijanov, ki so naseljeni v inozemstvu. Njegov sedež je v Rimu. V inozemskih emigracijskih centrih se imajo ustanoviti filijalke. Organizatorično in finančnotehnično bo obratovala banka kot delniška družba s kapitalom največ 100 milijonov lir za dobo 30 let. Akcije so državno garantirane v breme izseljeniškega fonda.

Dunajska borza in sanacija Avstrije. Stagnacija na dunajski borzi in s to v zvezi stoječi izpad spekulacijskih dobičkov je občutno udarila tudi avstrijske državne dohodke na davkih. Efekt se kaže v uradnem komunikeju vlade, ki se je čutila prisiljena k objavi, da proračuna društva narodov o kritju deficita v januarju ni bilo mogoče držati in da se bo to zgodilo tudi za mesec februar.

Jesenski posevki l. 1923. Po uradnih poročilih se je obsegalo v jeseni leta 1923. v Srbiji za 72%, na Hrvaškem in v

Slavoniji za 25%, v Bosni za 20%, v Črni gori in v Bački za 10% več polja nego v prejšnjem letu. V ostalih pokrajinah je površina posevka ostala neizpremenjena.

Zaposlenost delavstva v ameriški industriji. V 23 najvažnejših industrijah se je odstotek zaposlenosti v nov. 1923. napram prejšnjemu mesecu znižal za 1.3% in s tem dosegel najnižjo izmero izza decembra l. 1922. V prvi vrsti se odpuščajo nekvalificirani delavci. Povprečni delavni čas se je v novembru 1923. znižal od 48 na 47.8 ur na teden. Edina industrija, kjer sta zaslužek in zaposlenost ostala neizpremenjena, je avtomobilna industrija.

Stalna cena za sladkorno peso v kampaniji 1924/1925 se je dne 5. februarja t. l. na Čehoslovaškem določila na 25 Kč.

Agrarna reforma. Tekom proračunske razprave je minister za agrarno reformo objavil, da se je v novopridobljenih pokrajinah razdelilo 529.571 johov zemlje na 205.462 družin, v južni Srbiji pa 74 tisoč 435 johov na 19.860 družin. Zaradi agrarne reforme se je vložilo okoli 40.000 pravd, od katerih je 25.000 že rešenih.

Kožarski trg in usnjarska industrija v Švici. Kriza usnjarske industrije, ki jo teko močno občuhijo jugoslovanske usnjarne, teži tudi švicarske tovarne. Zaposlene so slabo, kupčija je medla, cene pa pollačene. Temu nasproti je značilen pojav na trgu s kožami, kjer je v zadnjem času nastalo tako povpraševanje, da so poskočile cene pri kožah in pri surovi kožuhovini. Krivi temu so kupci iz Nemčije, ki so sprejemali take cene, da druge sicer v Švici kupujoče države, kakor Francija, Amerika, Danska, Češkoslovaška itd. ob njih nišo mogle več vzdržati. Švicarska industrija sama se je komaj le delno prekrbela in to za visoke cene. Njen položaj je težak in zato zahteva, da se doslej proslji izvoz surovih kož omej z zaščitno izvozno carino. Ker druge države, kakor Francija in Anglija, štiti svojo usnjarsko industrijo in ne pušče proslga izvoza kož, so se kupci vrghi na Svico, ki edina poleg Italije ne stavi izvozu kož omejitev.

Iz naših organizacij.

Gremij Irgovcev Celje vabi na redni letni občni zbor, ki bo v ponedeljek dne 25. februarja 1924 ob 19. uri v mali dvorani Narodnega doma.

Dnevni red:

1. Otvoritev občnega zbora.
2. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
3. Poročilo načelstva.
4. Letni račun za 1923 in poročilo računskih pregledovalcev.
5. Proračun za l. 1924 in določitev doklad.
6. Sprememba pravil.
7. Sklepanje o izstopu iz Zveze gremija Irgovcev v Ljubljani.
8. Združitev okoliškega gremija z mestnim.
9. Akcija za zidanje »Trgovskega doma«.
10. Slučajnost.

Ako ne bi bilo ob določeni uri navzočih zadostno število članov, se vrši v smislu § 17. gremijskih pravil eno uro kasneje drug občni zbor, ki je sklepčen pri vsakem številu navzočih članov.

R. Štermek, predsednik.

Tržna poročila.

Sejmako poročilo iz Maribora. — Na svinjski sejem dne 15. februarja 1924 se je pripeljala 51 svinj, cene so bile sledeče: Prašiči 3—4 mesece stari 650 do 675; 5—7 mesecev, 875—1000; 8—10 mesecev, 1125—1300; 1 leto, 1750—2000 dinarjev komad; 1 kg žive teže 22.50 do 24 Din; 1 kg mrtve teže 26.25 do 30 Din.

Cene kožam na tržaškem trgu. Povpraševanje po jagnječjih kožah ki je je bilo dolgo le neznamo, je naraslo in je postalo v zadnjih dveh tednih zelo veliko. Kakor se sedaj doznava, je bilo v letu 1923. zelo malo jagnječjih kož, tako da se čuži že sedaj veliko pomanjkanje. Kupci so prišli iz Češkoslovaške, Avstrije, Nemčije in iz notranjosti Italije. V zadnjem mesecu je bilo sklenjenih kupcij za okoli 70.000 kož. Cene: jagnječje kože »Angora« 90/92 kilogramov 12 lir, macedonske 80/82 kg 11.75 do 12 lir, albanske 75/80 kg 8.25—8.50 lir. Tudi po ovčjih kožah se močno povprašuje. V zadnjem času se je prodalo

okoli 60.000 komadov. Cene: domače ovčje kože 160/200 kg 11—11.50 lir, maloazijske 200/230 kg 8.50—9 lir. Precejšnje pošiljanje tudi za kozje kože, predvsem vsled tega, ker stojijo cene zelo nizko. Mnogo kupcev je prišlo iz Nemčije. Cene: domače kozje kože 140/150 kg 13.50—14 lir, severnoitalijanske 120/130 kg 22—23 lir komad. — Ogromno je povpraševanje po kožuhih razne divjačine. Pri nakupovanju so si delale veliko konkurenco ameriške, francoske in nemške tvrdke. Prodalo se je okoli 1300 kunice in 2000 lisic. Cene: kunice 16—17 dolarjev, domače lisice 7—7.50, albanske lisice 5—6 dolarjev. Tudi po goveji koži se živahneje povprašuje. Cene so narastle, ker je spričo dejstva, da se v Italiji uživa mnogo zmrazjenega mesa, bilo za klanec mnogo manj živine.

Dobava, prodaja.

Dobave. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bodo vršile dne 8. marca t. l. ofertalne licitacije: 1. glede dobave 600 svetilk za vodocrpe, 2. glede dobave 200 kadi za vodo, 3. glede dobave raznih strojev, 4. glede dobave surovega palna za tapetniške svrhe, 5. glede dobave azbesta, smirka in belila, 6. glede dobave medene pločevine in 7. glede dobave čistega cina.

Prodaja stoyal za električne namizne svetiljke. Glavna carinarna v Ljubljani bo prodala dne 29. februarja t. l. ob 10. uri dopoldne v svojem magacinu »A« 19 komadov stoyal za električne namizne svetiljke.

Dobava pisalnega in risalnega materiala. Odelenje za mornarico v Zemunu sprejema od 4. marca t. l. ponudbe za dobavo raznega pisalnega in risalnega materiala.

Dobava čevljarskega in krojaškega orodja. Odelenje za mornarico v Zemunu

sprejema od dne 10. marca t. l. ponudbe glede dobave čevljarskega in krojaškega orodja.

Dobava pisalnega in risalnega materiala. Pri intendanturi III. pomorske obalske komande v Tivtu se bo vršila dne 10. marca t. l. ofertalna licitacija glede dobave pisalnega in risalnega materiala.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobave. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani se bodo vršile naslednje ofertalne licitacije: dne 25. februarja 1924 za dobavo 20.000 kg 50/52% belega parafina, dne 26. februarja 1924 za dobavo 3.000 kg (švedskega ali grškega) terpentinovnega olja, dne 27. februarja 1924 za dobavo 5000 kg repičnega gorilnega olja, dne 27. februarja 1924 za dobavo 100.000 kilogramov cilindrskega olja za mokro paro, 20.000 kg cilindrskega olja za pregreto paro, 100 tisoč kg vulkanskega olja zimske kvalitete in 135.000 kg vulkanskega olja letne kvalitete ter dne 28. februarja 1924 za dobavo 200.000 kg bukovega oglja. Pogoji se nahajajo v pogled pri Ekonomskem odeljenju direkcije državnih železnic v Ljubljani, Gosposvetska cesta (nasproti Velesejma), vsak delavni dan od 10. do 12. ure.

Dobava bele kovine. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani se bo vršila dne 1. marca t. l. ofertalna licitacija glede dobave 5000 kg bele kovine. — Pogoji so na vpogled pri ekonomskem odeljenju te direkcije vsak delavni dan od 10. do 12. ure dopoldne (Gosposvetska cesta, nasproti Velesejma), kateremu je vpsolati kolkovano ponudbo do 1. marca 1924.

Dobava železnih tračnic za zgradbo gozdnega industrijskega tira z vagončki in prikljinami. Nabavljaička zadruga

službenika s o. j. v Sarajevu namerava zgraditi 7 km dolg industrijski tir v nekem gozdnem okraju blizu Rogatice ter potrebuje za 4 km tira po 9 kg težke enmeirske tračnice in za 3 km tira po 7 k težke enmeirske tračnice z vsem drobnim materijalom. Nadalje potrebuje 20 vagončkov z zavorami, 20 vagončkov brez zavor in 2 kretnici. Tračnice morejo biti tudi že rabljene, toda v dobrem stanju, ostali materijal pa mora biti nov ter dobre kvalitete. Materijal se ima dobaviti na postajo Renovica (vzhodna proga Sarajevo—Višegrad, Bosna). Račun plačljiv v gotovini po prevzetju materiala. Ponudniki morajo ostati v obvezi 8 dni, računajoč od 24. februarja nadalje. Interesenti naj vlagajo svoje oferte do 24. februarja 1924 neposredno pri goriimenovani »Nabavljaički zadrugi«.

Državna borza dela. Pri vseh »Državnih borzah dela« v Ljubljani, Mariboru, in Ptujju je iskalo v preteklem tednu od 10. do 16. februarja 1924 dela 182 moških in 87 ženskih delavnih moči. Delodajalci so pa iskali 120 moških in 55 ženskih delavnih moči. Posredovanj se je izvršilo 94. — Promet od 1. januarja do 16. februarja 1924 izkazuje 8514 strank in sicer 1382 delodajalcev in 2182 delojemalcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 691.

Dela iščejo: Pri Državni borzi dela v Ljubljani: 16 rudarjev, 3 vrtnarji, 1 kamnosek, 6 kovačev, 9 stavb. ključavničarjev, 6 kleparjev, 2 železolarja, 1 železostrugar, 1 pasar, 1 zlatar, 14 stroj. ključavničarjev, 2 elektromonterja, 4 mehaniki, 1 automehanik, 1 urar, 15 mizarjev, 3 kolarji, 3 sodarji, 1 sedlar, 5 tapetnikov, 7 krojačev, 12 čevljarjev, 1 krznar, 1 knjigovez, 2 mlinarja, 16 pekov, 6 mesarjev, 1 natakak, 19 zidarjev, 5 pleskarjev, slikarjev, 6 tesarjev, 1 vodovodni instalater, 1 fotograf, 11 strojnikov, kurjačev, 4 trgovski sodrujnik, 3 oskrbniki, 19 pisar. moči, 12 slug, čuvajev, 4 knjigovodje, 1 prejemalec lesa, 1 uradnik lesne stroke, 1 delovodja spiritoznih izdelkov, 6 vajencev, 1 vzgojiteljica, 4 kontoristinje, 3 trg. sodrujnice, 1 restavracijska kuharica, 1 restavracijska blagajničarka, 4 natakarice, 1 sobarica, 2 šivilji, 2 modistinji, 1 šteparica, 1 hišnica, 7

delavk itd. — Pri Državni borzi dela v Mariboru: 82 hlapcev, dekel, 3 gospodinje, 18 viničarjev, 1 lovec, 4 ekonom, 8 rudarjev, 2 vrtnarja, 3 kamnoseki, 9 podkov. kovačev, 2 kotlarja, 17 stavb. in stroj. ključavničarjev, 3 mehaniki, 1 urar, 10 mizarjev, 7 kolarjev, 5 sedlarjev, 4 žagarji, 2 usnarja, 5 sedlarjev, 3 tapetniki, 21 krojačev, šivilj, 20 čevljarjev, 1 brivec, 1 mlinar, 14 pekov, 1 slaščičar, 10 mesarjev, 17 natakarjev, natakarice, 14 zidarjev, 16 slikarjev, 3 instalaterji, 8 tesarjev, 1 strehokrovec, 7 strojnikov, kurjačev, 132 tov. in pomož. delavcev in delavk, 8 slug, 3 knjigovodje, 20 trg. sodrujnikov, sodrujnic, 1 šofer, 20 pisarniških moči, 12 vzgojiteljice, 5 kontoristinji, 116 gospodinje, kuharice, služkinje, 47 vajencev, vajenk itd. — Pri Državni borzi dela v Ptujju: 2 oskrbnika, 20 poljed. delavcev, viničarjev, hlapcev, 1 vrtnar, 1 kamnosek, 1 kovač, 6 ključavničarjev, 3 mizarji, 2 kolarja, 1 sodar, 1 usnar, 4 sedlarji, 3 krojači, 3 čevljarji, 1 klobučar, 7 mlinarjev, 2 peka, 1 zidar, 5 strojnikov, kurjačev, 1 tovarn. delavec, 2 trgovska potnika, 1 skladiščar, 4 dninarji, 1 kočijaž, 1 pisarniška moč, 1 kmečka dekla, 2 prodajalki, 1 blagajničarka, 1 kuharica, 1 sobarica, 11 služkinji, 21 vajencev in vajenk itd.

V delo se sprejmejo: Pri Državni borzi dela v Ljubljani: 4 rudarji, 1 viničar, 2 vrtnarja, 1 kovotiskar 1 starejši ključavničar, 1 automonter, 1 modelni mizar, 3 lesni strugarji, 3 petarji, 1 tapetnik (usnarjski posej), 1 krojač, 1 sodavičar, 1 kuhinjski mesar, 1 plačilni natakak, 5 strojevodjev, 5 lopatilo-vodjev, 25 vajencev, 1 šivilja slamnikov, 1 restavracijska kuharica, 3 služkinje itd. — Pri Državni borzi dela v Mariboru: 85 hlapcev, dekel, 12 viničarjev, 1 švicar, 1 vrtnar, 1 obratovodja kovaške obrti, 15 orodnih kovačev, 1 železolar, 1 delavec za poliranje in varanje (švajsanje), 2 urarja, 4 mizarji, 1 kolar, 1 sodar, 1 lesni strugar, 3 gateristi, 3 žagarji, 2 petarja, 1 tkalec, 3 čevljarji, 2 mlinarja, 2 slaščičarja, 2 tesarja, 2 tesarska poslovođa, 1 zidar, 14 vajencev, 1 gospodinja k orožnikom, 1 dojlja, 1 šteparica vrhnjih delov čevljev, plačilna natakarica, 3 sobarice, 2 vzgojiteljice, 2 varuški, 1 kontoristinja, 35 služkinji, 82 kuharice, 1 trgovska vajenka. — Pri Državni borzi dela v Ptujju: 7 poljedelskih in viničarskih družin, 1 vrtnar, 1 fužniški obratovodja, 15 kovačev za orodje, 1 ključavničar, 2 kolarja, 1 strugar, 30 petarjev, 1 čevljar, 1 mlinar, 3 dninarji, 1 hišni hlapec, 9 kmečkih dekel, 3 kuharice, 1 sobarica, 9 služkinji, 5 vajencev.

Krompir, zdrav, prebran, kupujem. Pismene ali brzojavne ponudbe z navedbo najnižje cene poslati na Predojevič, Nova Gradiška

Promet ekspresnih pošilk potom **Simpon-Orient Ekspresa.** Vsa tozadevna pojasnila daje tvrdka **»GROM«** carinsko-posredniški in špedicijski biro Ljubljana, Kolodvorska ul. 41 kot zastopnik Mednarodne družbe spalnih voz za promet ekspresnih pošilk.

Nahrbtnike in naramnice lastnega proizvoda oddaja na veliko 30% ceneje kot iz inozemstva **IVAN SAVNIK, KRANJ Slovenija.** Na željo se pošljejo vzorci!

Priporočamo: **Jos. Petelinc** LJUBLJANA, Sv. Petra nasip 7. Najboljši šivalni stroji v vseh opremah Gritzner, Adler za rodbinsko in obrtno rabo, istotam igle, olje ter vse posamezne dele za vse sisteme. En gros!

Semena vse vrste za vrh, travnik in polje **JOSIP URBANIČ** Ljubljana, Miklošičeva cesta 8 Zelenjadna in cvetlična semena v vrečkah tudi v komisij-sko prodajo. Zahtevajte cenik!

Mestna hranilnica ljubljanska (Gradsko Medicinica) v Ljubljani. STANJE VLOŽENEGA DENARJA preko 90 milijonov dinarjev ali 360 milijonov kron. SPREJEMA VLOGE na hranilne knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. ZLASTI PLAČIJE za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti. JAMSTVO za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kakor kjerkoli drugod, ker jamči za nje poleg lastnega hranilničnega premoženja še **mesto Ljubljana** z vsem premoženjem in davčno močjo. Ravno radi tega nalagajo pri njej tudi sodišča denar mladotnih, župni uradi cerkveni in občine občinski denar. Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je **denar popolnoma varen.**

Velika zaloga vsega **elektrotehničnega materiala** motorjev, svetilnih teles, gradnje elektrarn, inštalacije elektrotehnično podjetje **LEOPOLD TRATNIK** LJUBLJANA Sv. Petra cesta 25. Na debelo! Na drobno!

Jeklena žična vrv 300 m, 30 m/m; 300 m, 22 m/m; 600 m, 15 m/m; 300 m, 12 m/m **po ceni Din 15— za kg** na prodaj. Naslov v upravnistvu »Trgovskega listac.

Rabim žimprej **2 drobilnici** (Strassendecker) rabljeni, ako ste pokvarjeni, sporočite, kako poškodbo imata in ceno na Venčeslav Vilar, Ljutomer.

STROJI IN APARATI ZA SLADOLED. TOVARNA ZA HLADILNE OMARE IN HLADILNE NAPRAVE **»DRAVA«, d. d., Maribor** TELEFON 256. ZAHTEVAJTE PROSPEKTE!

Veletrgovina A. Šarabon v Ljubljani priporoča **špeterijsko blago** raznovrstno žganje, moko in deže ne pridelke, raznovrstno rudninsko vodo. Lastna pražarna za kavo in mlin za dišave z električnim obratom. Ceniki na razpolago.

A. VICEL Maribor, Glavni trg 5 trgovina s hišnimi potrebščinami, emajlirano, pločevinasto in ulčno posodo, porcelanasto, kameninasto in stekleno rabo. Na debelo! Na drobno!

TRG. IND. D. D. LJUBLJANA SIMON GREGORČIČEVA ULICA 13 **Telefon štev. 552** sa priporoča za naročila vseh v njeno stroko spadajočih del. Lastna knjigovoznica Izvršitev točna in solidna!

Trgovci industrijci oglašajte v „Trgovskem listu“!

Razširjajte „Trg. list“!

Tisk tiskarne »Merkur«, Trgovsko-industrijske d. d.